

2023-06-15
S2023/01997 (delvis)

Socialdepartementet

Folkhälsomyndigheten
171 82 Solna

Uppdrag att utreda förutsättningarna för Folkhälsomyndigheten att överlåta vaccin mot covid-19 till privata aktörer

Regeringens beslut

Regeringen ger Folkhälsomyndigheten i uppdrag att utreda förutsättningarna för att överlåta vaccin mot covid-19 till privata vårdgivare, i syfte att öka tillgängligheten till vaccination även utanför Folkhälsomyndighetens rekommendationer, t.ex. för vaccination av barn.

I uppdraget ingår att utreda Folkhälsomyndighetens möjligheter att ansvara för distribuering av vaccin till privata aktörer för vaccination utanför överenskommelsen mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner. En förutsättning för överlåtelse är att det finns ett nationellt överskott av vaccin och att en överlåtelse kan göras med full kostnadstäckning för staten. Myndigheten ska också utreda hur ett sådant upplägg kan utformas ändamålsenligt och kostnadseffektivt. Vidare ska myndigheten ta ställning till om myndigheten har förutsättningar att överlåta vaccin mot covid-19 till privata aktörer.

Vid genomförandet av uppdraget ska ett jämställdhets-, barnrätts-, ungdoms- och funktionshinderperspektiv särskilt beaktas. De förslag som lämnas ska utgå från befintliga regelverk, såsom regelverken om handel med läkemedel och om konkurrens och statsstöd. Vidare ska de erfarenheter som framgår av såväl tidigare som pågående relevanta uppdrag och utredningar inom området, eller inom närliggande områden, tas tillvara.

Folkhälsomyndigheten ska senast den 30 september 2023 slutredovisa uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet).

För uppdraget får Folkhälsomyndigheten under 2023 använda 350 000 kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för budgetåret 2023 uppförda anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård, anslagsposten 18 God vård och folkhälsa.

Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet senast den 1 december 2023.

Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas senast den 31 mars 2024 till Kammarkollegiet. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning av använda medel lämnas till Kammarkollegiet.

Redovisning, rekvisition och återbetalning ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Ärendet

Sverige har deltagit i EU-gemensamma upphandlingar för att säkra tillgången till vaccin mot covid-19. Folkhälsomyndigheten har på regeringens uppdrag sedan december 2020 tagit fram rekommendationer om vilka grupper i samhället som ska erbjudas vaccin mot sjukdomen covid-19. Beroende på aktuellt kunskapsläge och pandemins utveckling har rekommendationerna vid ett flertal tillfällen uppdaterats och anpassats.

För närvarande rekommenderar Folkhälsomyndigheten vaccination för olika åldersgrupper och riskgrupper i åldrarna 18 år och uppåt. Det finns vaccin mot covid-19 som är godkända för användning i vissa åldersgrupper under 18 år. Däremot omfattas barn under 18 år, med undantag för barn i vissa riskgrupper utifrån individuell medicinsk bedömning, inte av myndighetens rekommendation. Samtidigt finns det vårdnadshavare som vill låta sina barn vaccineras utanför Folkhälsomyndighetens rekommendation.

Folkhälsomyndigheten har på uppdrag av regeringen under covid-19-pandemin distribuerat vaccin mot covid-19 från läkemedelsbolagen till regionerna. Kostnaden för detta har staten stått för. Vaccinerna har överlåtits till regionerna och ägandet och ansvaret för vaccinerna har därmed övergått till regionerna.

Privata aktörer har hittills inte haft möjlighet att köpa in vaccin mot covid-19, vare sig direkt från läkemedelsbolagen eller från staten. Däremot har privata aktörer på uppdrag av regionerna utfört (dvs. iordningsställt och

administrerat) vaccinationer i enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Folkhälsomyndigheten ansvarar för att tillgängliggöra vaccin för beställning och för att distribuera dem till en överenskommen plats i respektive region.

Regionerna ansvarar i sin tur för att planera och förbereda för beställning av vaccin. De ansvarar också för den fortsatta distributionen och hanteringen inom regionen, utförandet av vaccinationer samt för att säkerställa organisationen av och tillgången till den kringutrustning som krävs.

På regeringens vägnar

Jakob Forssmed

Sofia Levy-Nilsson